

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XX

junij 1983

Št. 6

Srečanje in tekmovanje gozdarjev v Podturnu

Priobčujemo skrajšani govor direktorja inž. Jožeta Petriča ob proizvodnem in športnem tekmovanju ter ob podelitvi delovnih priznanj in zahval delavcem GG Novo mesto v Podturnu 4. junija 1983.

„Tovarišice in tovariši! Zna-ne so vam gospodarske težave. Stabilizacijski ukrepi, ki so nuj-no potrebni, da se iz takega

V sekaškem tekmovanju je zmagal Izidor Fink, član ekipe iz tozda Straža. (Foto: M. Bajt)

položaja izkopljemo, so pri-zadeli, tako ali drugače, sle-hernega od nas. Zlasti smo ob-čutljivi, kadar gre za zmanjšanje realnih osebnih dohodkov in hitro naraščanje življenjskih stroškov. Toda naš delavski raz-red je bil v povojnem obdobju sposoben premagati pod vod-stvom partije in Tita še večje težave in bo z dobro samo-upravno organiziranostjo ter delavnostjo sposoben rešiti tudi sedanje gospodarske težave. Gre torej za bolj pristne in bolj poglobljene samoupravne odno-se, ki morajo v zavesti sleher-nega delavca premikati v živ-ljenje in delo, zavedajoč se pri tem, da je v težkem položaju potrebno tudi samoodrekanje in varčevanje. Samo to nam bo prineslo boljši jutri.

Gozdarji, ki gospodarimo z velikim naravnim bogastvom, ki daje eno od redkih domačih surovin, les, imamo še posebej

PRVI V PROIZVODNEM TEKMOVANJU IZIDOR FINK – NAJBOLJŠA EKIPA STRAŽANOV

odgovorno nalogo. Danes je namreč izvoz najpomembnejša naloga našega gospodarstva, les pa, ki ga predelovalna industrija oplemeniti in izvozi, postaja toliko bolj cenjen prav zaradi tega, ker ga imamo na raz-polago v naših gozdovih. Znano je, da smo že v lanskem letu postavili in tudi uresničili načrt blagovne proizvodnje (208.000 m³), ki je bil po srednjeročnem planu predviden za leto 1985. Prav tako smo v lanskem letu uspešno sodelovali pri spravilu lesa v Brkinih, kjer je gozdove močno poškodoval žled. V tej akciji so delavci šestih naših tozdov posekali, spravili in od-dali 6.200 m³ lesa. Za tako velike obveznosti je bilo po-trebno veliko prizadevanja in naporov. Podobno je v letošnjem letu, ko bomo sicer ostali pri enakem planu blagovne pro-izvodnje kot lani, morali pa bomo opraviti več gozdno-gojitvenih del, kajti zavedati se moramo, da bomo več lesa iz naših gozdov lahko dobili samo s povečanimi vlaganji vanje, vlaganji, ki bodo hkrati tudi izbolj-

šala stanje v njih in zagotovila trajno povečane donose.

Naše obveznosti so zares ve-like, toda če jih bomo hoteli izpolniti in pri tem zaslužiti debelejši kos kruha, moramo iskati izhoda v povečani storil-nosti, varčevanju, boljši delovni disciplini, in biti pozornejši gle-de kakovosti pri izdelavi goz-dnih sortimentov. Torej imamo, z drugimi besedami povedano, v svojih rokah škarje in platno pri krojenju naših osebnih do-hodkov, seveda v mejah, ki nam jih dopuščata resolucija in druž-beni dogovor o razporejanju do-hodka in osebnih dohodkov. Pa ne samo to!

Izvozna naravnost našega gospodarstva, zlasti imam v mi-slih lesnopredelovalno indu-strijo, bo lahko veliko bolj uspešna, če bomo gozdarji in lesarji med seboj trdno dohodkovno povezani na osnovah do-ločil zakona o združenem delu. Take zadolžitve smo sprejeli na problemski konferenci komu-nistov, ki delajo v gozdarstvu in lesarstvu. Z lesarji imamo dobre odnose, zlasti z morajo v zavesti

slehernega delavca prenikati v življenje in delo, zavedajoč se bi (Nadaljevanje na 66. str.)

Peter Djukić najboljši

V soboto, 4. junija 1983, je direktor GG Novo mesto, dipl. inženir Jože Petrič, ob zaključku športnega in pro-izvodnega tekmovanja podelil priznanja najboljšim del-avcem. Najboljši delavec na tozdu Gozdarstvo Straža in GG Novo mesto je Peter Djukić. Djukić je po merilih republiškega sindikata zbral skupno 207,8 točk. Lani je presešel normativ za 44 od-stotkov, bil teh merilih je naveden tozdu pridobivanju dohodka dosegel 126 točk, pri delaven tudi na družbenopolitičnem pod-ročju. Odločen po značaju in krepak po telesu se je Djukić odlikoval tudi že pri sečnji v gozdu, sedaj pa tudi pri delu s prebiralnim stro-jem na odpremnem skla-dišču.

Priznanja sta dobila tudi Ivo Lovrič, delavec na skla-dišču in Milan Bradač, šofer avtobusa.

Prvi trije sekači so bili: Izidor Fink (na desni), Ivan Štrumbelj (v sredini) in Ivan Vraničar. (Foto: M. Bajt)

(Nadaljevanje s 65. str.)

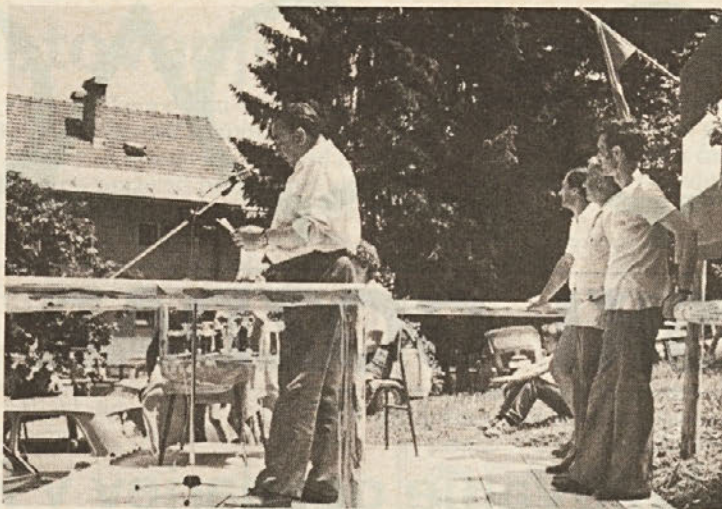
te stvari uredili. Pripravljene so že določene strokovne podlage in prepričan sem, da bomo kmalu prišli do takega sporazuma o dohodkovni povezanosti, v katerem bomo oboji videli perspektivo za naš boljši jutri.

Za povečanje storilnosti smo precej naredili. Naj navedem samo tale podatek. V letu 1976 smo za posek, spravilo, nakladanje, prevoz in razkladanje porabili za vsak m³ gozdnih sortimentov 3,49 ure, 6 let pozneje, to je v letu 1982, pa samo še 2,15 ure/m³. To pomeni kar 1,34 ur/m³ manj. To je zavidljiv rezultat, katerega pa verjetno pri obstoječi tehnologiji ne bo mogoče več bistveno izboljšati. Zato bodo naši naporji morali biti usmerjeni k varčevanju, večji delovni disciplini, boljši organizaciji dela, izobraževanju in, ne na koncu, k razvijanju stranskih dejavnosti, pri katerih smo že dosegli lepe uspehe. Tako so npr. v letu 1982 stranske dejavnosti v strukturi celotnega prihodka predstavljale že 35 odstotkov (predelava lesa, pesek, vrtnarstvo in hortikultura).

V preteklih letih smo nabavili veliko strojev za spravilo, povečanimi vlaganji vanje, vlaganji, ki bodo hkrati tudi izboljšala stanje v njih imamo zelo moderno in sodobno opremljen prevozni park, žični žerjav za spravilo lesa in še vrsto drugih strojev za gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest. Seveda pa moderni stroji brez strokovno usposobljenih ljudi ne bi pomenili prav ničesar. Prav zato je stalno izobraževanje na vseh ravneh še kako pomemben faktor za dvig učinkovitosti in za lajšanje težkega dela v gozdu.

Znanje in spretnosti, ki ste jih danes pokazali, in uspehi, ki jih dosegate pri vašem vsakdanjem delu v gozdu, so odraz vašega stalnega strokovnega usposabljanja in izobraževanja. To dejstvo bi še posebno rad poudaril zato, ker ravno letos praznujemo 15-letnico ustanovitve šole za gozdarje v gozdarskem šolskem centru v Postojni in 15-letnico ustanovitve izobraževalnega šolskega centra v naši delovni organizaciji. V 15 letih se je v šoli za gozdarje v Postojni izšolalo 43 naših delavcev, v domačem izobraževalnem centru pa več kot 150 delavcev sekačev.

Dovolite mi, da se ob tej priložnosti iskreno zahvalim vsem, ki ste sodelovali pri ustanovitvi izobraževalnih šolskih centrov in pri uspešnem delu teh institucij.

Direktor inž. Jože Petrič med govorom. (Foto: M. Bajt)

Današnja skromna slovesnost je tudi lepa priložnost, da se spomnimo tistih naših sodelavcev, ki so s svojim požrtvovalnim in kreativnim delom pripomogli k doseženim uspehom naše delovne organizacije v preteklem letu. Letos smo po merilih sindikata delavcev v gozdarstvu in lesarstvu izbrali najboljši tozd in najboljšega delavca v naši delovni organizaciji.

Sindikalna konferenca Gozdnega gospodarstva Novo mesto

je na svoji seji 30. maja 1983 po merilih sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva izbrala za najboljši tozd v letu 1982 v GG Novo mesto tozd Transport in gradnje. Po teh merilih je naveden tozd pri pridobivanju dohodka dosegla 126 točk, pri izkoriščenosti strojev in naprav 65 točk, pri izkoriščenosti delovnega časa 77 točk, pri rasti produktivnosti 164 točk in pri aktivnosti v širšem prostoru 130 točk, kar znaša sku-

Marjan Kump, natančni rez. (Foto: M. Bajt)

paj 562 točk. V znak priznanja prejme posebno plaketo GG Novo mesto, hkrati pa je ta tozd kandidat za uvrstitev med najboljše gozdarske tozde v SR Sloveniji.

Sindikalna konferenca GG Novo mesto je na seji 30. maja 1983 po predlogih kandidatov IO ZS iz vseh temeljnih organizacij in po merilih sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva izbrala za najboljšega delavca GG Novo mesto v letu 1982 Petra Djukiča iz tozda Gozdarstvo Straža. Peter Djukič, ki opravlja dela in naloge prebiranja in sortiranja lesa, je po omenjenih merilih v doseganju

Franjo Filipovič, traktorist, najboljši v Podturnu

normativov dosegel 144 točk, v prisotnosti na delu 52 točk, v bolezninah 18 točk in v družbenopolitični aktivnosti 10 točk, kar znaša skupaj 224 točk. V znak priznanja prejme denarno nagrado, zlato značko in priznanje DO, hkrati pa je tudi kandidat za najboljšega delavca v gozdarstvu SR Slovenije.

Naj se ob koncu prav pristrčno zahvalim organizatorjem letošnjega srečanja, delavcem tozda Gozdarstvo Podturn in našemu športnemu društvu Gozdar za vzorno organizacijo srečanja, vsem tekmovalcem pa želim še veliko uspehov pri nadaljnjih uvrstitvah. Prihodnje leto pa na svidenje v Črnomlju!

Podturn, 4. junija 1983

Direktor:
JOŽE PETRIČ, dipl. inž.

Najboljši delavci so dobili priznanja

Po sklepu komisije za odlikovanja in priznanja ter konference OOZS Gozdnega gospodarstva Novo mesto so na zboru delavcev, ki je bil 4. junija 1983 v Podturnu, prejeli denarne nagrade, pismena priznanja in zahvale naslednji delavci.

– Denarne nagrade so prejeli:

Franc Erlah TOZD Gozdarstvo Novo mesto
Peter Đukić TOZD Gozdarstvo Straža
Franjo Filipović TOZD Gozdarstvo Podturn
Luka Đukić TOZD Gozdarstvo Črmošnjice
Franc Vraničar TOZD Gozdarstvo Črnomelj
Radovan Lapanje TOK Gozdarstvo Novo mesto
Jozo Gavranović TOZD Transport in gradnje
Ludvik Starič DSSS

– Pismena priznanja so prejeli:

Vinko Šprajcar TOZD Gozdarstvo Novo mesto
Ivo Lovrić TOZD Gozdarstvo Straža
Karel Muhić TOZD Gozdarstvo Podturn
Šime Dražetić TOZD Gozdarstvo Črmošnjice
Nikola Čavljević TOZD Gozdarstvo Črnomelj
Pavel Škrbe TOK Gozdarstvo Novo mesto
Miroslav Smrekar TOK Gozdarstvo Črnomelj
Franc Škufca TOZD Transport in gradnje
Ivan Klemenčić TOZD Vrtnarstvo in hortikultura
Anica Murn DSSS

– Zahvale so prejeli:

Jože Banić TOZD Gozdarstvo Novo mesto
Milan Bradač TOZD Gozdarstvo STRAŽA
Domine Krese TOZD Gozdarstvo Podturn
Marica Knez TOZD Gozdarstvo Črmošnjice
Boris Komarov TOZD Gozdarstvo Črnomelj
Sead Mujakić TOZD Transport in gradnje

– Zahvale za delo na področju izobraževanja so prejeli:

GŠC Postojna

Franjo Urleb

Karel Turk

Anton Kruh

Ivan Turk

Franc Markovič

Najboljši proizvodni delavec GG Novo mesto in hkrati kandidat za najboljšega proizvodnega delavca v SR Sloveniji je Peter Đukić iz tozda Gozdarstvo Straža, ki je po predloženih kriterijih dosegel 224 točk.

Najboljši tozd je tozd Transport in gradnje, dosegel je točk.

LADO JAVORNIK

Priznanje kot najboljši v toku Gozdarstvo Novo mesto prejema inž. Radovan Lapanje. (Foto: M. Bajt)

Tekmovanje gozdarjev – sekačev GG Novo mesto

NAJBOLJŠIH ŠEST NA REPUBLIŠKO PRVENSTVO
V BREŽICAH 18. JUNIJA.

Končni rezultat:

doseženo mesto	startna številka	tekmovalec	skupaj točk	TOZD, TOK
1.	74	Izidor Fink	591	Straža
2.	77	Ivan Štrumbelj	582,5	Straža
3.	78	Ivan Vraničar	562	Črnomelj
4.	70	Domine Krese	535,5	Podturn
5.	82	Silvo Krese	530,5	Podturn
6.	67	Junus Marošlić	525	Podturn
7.	55	Marjan Kump	513,5	Novo mesto
8.	60	Al ožj Primc	505	Novo mesto
9.	71	Dušan Stojić	504,5	Podturn
10.	81	Jože Grandovec	498	Straža
11.	62	Jože Žagar	497,5	Novo mesto
12.	68	Franc Avguštin ml.	484	Podturn
13.	69	Luka Đukić	480	Črmošnjice
14.	76	Franc Vraničar	477,5	Črnomelj
15.	75	Janez Uzman	473,5	Novo mesto
16.	65	Domine Štravs	469,5	Straža
17.	53	Redep Elkasović	454	Črmošnjice
18.	79	Franc Muhić	450,5	Novo mesto
19.	73	Jože Štravs	445,5	Straža
20.	50	Čedo Ivančević	435	Črnomelj
21.	58	Jože Cvitković	424,5	Črnomelj
22.	66	Nikola Bubnić	418,5	Črmošnjice
23.	63	Franc Zupančič	418	Črmošnjice
24.	61	Stane Berkopec	417	Črmošnjice
25.	57	Igor Pekolj	411	Straža
26.	51	Jože Flajnik	391,5	Črnomelj
27.	72	Jože Starešinič	387,5	Črnomelj
28.	56	Lovro Ašič	385	Podturn
29.	59	Anton Perušič	366,5	Črnomelj
30.	80	Pejo Petrović	343	Črnomelj
31.	64	Šime Dražetić	314,5	Črmošnjice

(Nadaljevanje na 68. str.)

Revirni gozdar Franc Janež je že več let sodnik pri kleščanju. Takole ustavi tekmovaleca, ko poteče določen čas. (Foto: M. Bajt)

TEKMOVANJE GOZDARJEV – SEKAČEV**Končni vrstni red ekip**

dosež. mesto	TOZD, TOK	s člani ekipe		dosež. št. točk	
		št.č.	Ime in priimek	posam.	ekipe
1.	STRAŽA I. ekipa	74	Izidor Fink	591	1671,5
		77	Ivan Štrumbelj	582,5	
		81	Jože Grandovec	498	
2.	PODTURN I. ekipa	70	Domine Krese	535,5	1591
		82	Silvo Krese	530,5	
		67	Junuz Morošič	525	
3.	NOVO MESTO I. ekipa	55	Marjan Kump	513,5	1516
		60	Alojz Primc	505	
		62	Jože Žagar	497,5	
4.	ČRNOMELJ I. ekipa	78	Ivan Vraničar	562	1474,5
		76	Franc Vraničar	477,5	
		50	Čedo Ivančević	435	
5.	PODTURN II. ekipa	71	Dušan Stojić	504,5	1373,5
		68	Franc Avguštin ml.	484	
		56	Lovro Ašič	385	
6.	ČRMOŠNJICE I. ekipa	69	Luka Đukić	480	1352,5
		53	Redep Elkasović	454	
		66	Nikola Bubnić	418,5	
7.	STRAŽA II. ekipa	65	Domine Štravs	469,5	1326
		73	Jože Štravs	445,5	
		57	Igor Pekolj	411	
8.	TOK ČRNOMELJ I. ekipa	58	Jože Cvitkovič	424,5	1178,5
		72	Jože Starešinič	387,5	
		59	Anton Perušič	366,5	
9.	TOK ČRMOŠNJICE II. ekipa	63	Franc Zupančič	418	1149,5
		61	Stane Berkopec	417	
		64	Šime Dražetić	314,5	
10.	TOK NOVO MESTO II. ekipa	75	Janez Uzman	473,5	924
		79	Franc Muhič	340,5	
		—	samo dva tekmovalca	—	
11.	TOK ČRNOMELJ II. ekipa	51	Jože Flajnik	391,5	—
		80	Pejo Petrovič	343	
		—	samo dva tekmovalca	—	

Športno tekmovanje delavcev GG Novo mesto v Podturnu

USPEH ŠPORTNIKOV TOZDA GOZDARSTVO STRAŽA

Kot vsako leto je tudi letos SŠD Gozdar pripravilo športno tekmovanje v streljanju, šahu, kegljanju, metu krogle, vlečenju vrvi in krosu. Tekmovanje je kot običajno potekalo dva dni, začelo se je v petek, 3. junija, v Novem mestu, v Podturnu pa smo se pomerili v metu krogle, vlečenju vrvi in v krosu.

Že tekmovanja v petek so pokazala, da so letos Stražani najbolje pripravljeni. Zmagali so v šahu in kegljanju, v streljanju pa so bili peti.

REZULTATI

Šah

– ekipno

1. TOZD Gozdarstvo Straža	23,5 točk
2. DSSS Novo mesto	22 točk
3. TOZD Gozdarstvo Črmošnjice	21,5 točk
4. TOZD Gozdarstvo Črnomelj	20,5 točk
5. TOK Gozdarstvo Novo mesto	16,5 točk
6. TOZD Gozdarstvo Podturn	15 točk
7. TOK Gozdarstvo Črnomelj	11 točk
8. TOK Gozdarstvo Črnomelj	11 točk
8. TOZD Gozdarstvo Novo mesto	8,5 točk
9. TOZD Transport in gradnje	6,5 točk

– posamezno

1. Ivan Plut, TOZD Črmošnjice	16,5 točk
3. TOK Gozdarstvo Novo mesto	731 kegljev
4. TOZD Vrtnarstvo in hortikultura	729 kegljev
5. TOZD Gozdarstvo Podturn	718 kegljev
6. TOZD Transport in gradnje	715 kegljev
7. TOK Gozdarstvo Trebnje	710 kegljev
8. TOZD Gozdarstvo Črnomelj	699 kegljev
9. TOK Gozdarstvo Črnomelj	668 kegljev
10. TOZD Gozdarstvo Črmošnjice	652 kegljev
11. TOZD Gozdarstvo Novo mesto	578 kegljev

– posamezno

1. Niko Goleš, TOK Trebnje	225 kegljev
2. Adi Štor, TOK Novo mesto	224 kegljev
3. Anton Kruh, DSSS Novo mesto	223 kegljev
4. Milan Bradač, TOZD Straža	222 kegljev
5. Rajko Dular, TOZD Podturn	211 kegljev
6. Darko Vidic, TOZD Straža	210 kegljev

V kegljanju so ekipno prepričljivo zmagali Stražani. Med posamezniki pa je po hudem boju slavil Niko Goleš. Rezultati, tako ekipni kot posamični, so dokaj dobri.

Naslednji dan smo tekmovali v Podturnu.

Met krogle

– ekipno

1. TOZD Gozdarstvo Straža	36,50 metra
2. TOZD Transport in gradnje	35,30 metra
3. TOZD Gozdarstvo Črnomelj	33,84 metra
4. TOZD Gozdarstvo Črmošnjice	32,90 metra
5. TOK Gozdarstvo Trebnje	31,75 metra
6. DSSS Novo mesto	30,66 metra
7. TOK Gozdarstvo Novo mesto	30,63 metra
8. TOZD Gozdarstvo Podturn	30,53 metra
9. TOZD Gozdarstvo Novo mesto	28,16 metra
10. TOK Gozdarstvo Črnomelj	27,32 metra

– posamezno

1. Hasan Mujakić, TOZD TG	12,95 metra
2. Peter Đukić, TOZD Straža	12,64 metra
3. Darko Vidic, TOZD Straža	12,12 metra
4. Franjo Petrovič, TOZD Črnomelj	11,88 metra
5. Jernej Piškur, TOZD Straža	11,74 metra
6. Stipo Jankovič, TOZD Črmošnjice	11,61 metra

DOLENJSKI GOZDAR

Dopisujte v vaše in naše glasilo!

Kleščenje vej je ena najzahtevnejših pa tudi zanimivih disciplin pri tekmovanju sekačev. (Foto: M. Bajt)

Prvi na cilju krosa je bil Vinko Longar. (Foto: M. Bajt)

2. Jurij Muhič, TOZD Straža	16 točk
3. Janez Sašek, DSSS Novo mesto	14,5 točk
4. Alojz Jarc, TOK Novo mesto	14,5 točk
5. Brane Štublar, TOZD Črnomelj	10,5 točk
6. Branko Puljak, TOZD Črnomelj	10 točk

Tekmovanje v šahu je bilo izredno napeto in kvalitetno. Med posamezniki sta bila najboljša Plut in Muhič, v ekipnem tekmovanju pa je ekipa DSSS za las premagala Črmošnjičane in tako osvojila drugo mesto.

Streljanje

– ekipno	
1. TOZD Transport in gradnje	459 krogov
2. TOZD Vrtnarstvo in hortikultura	392 krogov
3. TOZD Gozdarstvo Novo mesto	384 krogov
4. DSSS Novo mesto	375 krogov
5. TOZD Gozdarstvo Straža	365 krogov
6. TOZD Gozdarstvo Črmošnje	356 krogov
7. TOK Gozdarstvo Črnomelj	350 krogov
8. TOK Gozdarstvo Novo mesto	350 krogov
9. TOK Gozdarstvo Trebnje	310 krogov
10. TOZD Gozdarstvo Črnomelj	304 krogov
11. TOZD Gozdarstvo Podturn	273 krogov
– posamezno	
1. Primož Bobnar, DSSS Novo mesto	161 krogov
2. Jože Berus, TOZD TG Straža	159 krogov
3. Matija Mazovec, TOZD TG Straža	156 krogov
4. Vinko Šprajcar, TOZD Novo mesto	150 krogov
5. Janez Jereb, TOZD Novo mesto	146 krogov
6. Jože Bojanc, TOZD Vrtnar. in h.	145 krogov

V streljanju z zračno puško so nastopili vsi tozdi, kar je razveseljivo. Prepričljivo so zmagali tekmovalci tozda Transport in gradnje, saj so imeli izredno dobro ekipo. Med posamezniki je imel tokrat Primož Bobnar velikega tekmeča – Jožeta Berusa iz tozda TG.

Kegljanje

– ekipno	
1. TOZD Gozdarstvo Straža	783 kegljev
2. DSSS Novo mesto	749 kegljev

Tradicionalni dvoboj med ekipama tozdo Gozdarstvo Straža in Transport Gradnje so tudi tokrat dobili Stražani. Med posamezniki pa je bil tako kot lansko leto prvi Hasan Mujakić iz tozda TG.

Vlečenje vrvi

1. TOZD Gozdarstvo Črmošnje	18 točk
2. TOZD Transport in gradnje	14 točk
3. TOZD Gozdarstvo Črnomelj	14 točk
4. TOK Gozdarstvo Črnomelj	10 točk
5. TOZD Gozdarstvo Straža	10 točk
6. TOZD Gozdarstvo Podturn	10 točk
7. TOK Gozdarstvo Trebnje	8 točk
8. TOZD Gozdarstvo Novo mesto	8 točk
9. TOK Gozdarstvo Novo mesto	2 točki
10. DSSS Novo mesto	0 točk

V disciplini, kjer se gledalci najbolj razvnamejo, so tudi tokrat slavili nepremagljivi Črmošnjičani. Premagali so vse svoje nasprotnike in zmagali brez poraza.

Kros

– ekipno

1. TOZD Gozdarstvo Straža	7 neg. točk
2. TOZD Gozdarstvo Novo mesto	12 neg. točk
3. TOK Gozdarstvo Črnomelj	14 neg. točk
4. TOZD Gozdarstvo Črnomelj	14 neg. točk
5. TOZD Gozdarstvo Podturn	18 neg. točk
6. TOZD Gozdarstvo Črmošnje	19 neg. točk
7. TOZD Transport in gradnje	23 neg. točk

– posamezno

1. Vinko Longar, TOZD Straža
2. Jože Žugelj, TOK Črnomelj
3. Ivan Horvat, TOZD Podturn
4. Alojz Vraničar, TOZD Črnomelj
5. Martin Kocjan, TOZD Novo mesto
6. Sašo Vilič, TOZD Straža

Tudi v krosu so ekipno slavili Stražani, Vinko Longar pa je ponovno dokazal, da je najboljši tekač v naši delovni organizaciji.

Ekipno so zmagali tekmovalci tozda Gozdarstvo Straža, ki so osvojili štiri prva mesta. Dobre športnike imajo tudi v tozdu Transport in gradnje. Skupni vrstni red je naslednji:

1. TOZD Gozdarstvo Straža	143 točk
2. TOZD Transport in gradnje Straža	105 točk
3. TOZD Gozdarstvo Črmošnje	93 točk
4. DSSS Novo mesto	86 točk
5. TOZD Gozdarstvo Črnomelj	85 točk
6. TOZD Gozdarstvo Novo mesto	72 točk
7. TOK Gozdarstvo Črnomelj	67 točk
8. TOZD Gozdarstvo Podturn	62 točk
9. TOK Gozdarstvo Novo mesto	61 točk
10. TOZD Vrtnarstvo in hortikultura	57 točk
11. TOK Gozdarstvo Trebnje	48 točk

Tekmovanja so pokazala, da imamo v naši delovni organizaciji dobre športnike, ki pa bi ob organizirani pripravi na tekmovanja oz. s treningi lahko dosegli še boljše uspehe. Žato je prav, da bi v vsakem tozdu posvetili več pozornosti športu in rekreaciji.

Pri organizaciji tekmovanja moramo še posebno pohvaliti domačine, Janeza Saška in Tineta Beleta, pa tudi ostale, ki so s svojim delom pri pripravi poligonov za izvedbo tekmovanja veliko prispevali za nemoten potek tekmovanja.

STANE PIRC

Ekipa tozda Transport in gradnje po vlečenju vrvi. (Foto: M. Bajt) Med njimi najboljši delavec tozda Joso Gavranović.

DNEVNI RED 8. SEJE DELAVSKEGA SVETA GG, KI JE BILA 20. JUNIJA 1983:

1. Pregled in potrditev zapisnika zadnje seje
2. Delegatska vprašanja
3. Poročilo o letošnjem gošpodarjenju in sprejem ukrepov za pospešitev proizvodnje
4. Razprava in potrditev normativov za knjigovodske in administrativne delavce
5. Razprava in potrditev cenika uslug in storitev
6. Sprejem osnutka predloga o nadomestitvi deževnih dni
7. Ugotovitev, ali so tozdi sprejeli:
 - predlog pravilnika o materialnih nadomestilih,
 - predlog samoupravnega sporazuma o podaljšanju veljavnosti prispevke železniškemu gospodarstvu,
 - predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti za obrambo pred točo,
 - predlog samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev GG Novo mesto in Slovenijales Ljubljana
8. Ugotovitev, ali so tozdi v novomeški občini sprejeli predlog sprememb samoupravnih aktov:
 - sisa za varstvo pred požarom ter
 - aneks k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti, ki je enak za vse občine v regiji
9. Odgovori na delegatska vprašanja
10. Razno

nami glede osnih pritiskov, dal je soglasje k zamenjavi gozdnih parcel tozda gozdarstvo Črnomelj, za prepis gozdnih parcel bivše vaške gmajne na vaščane vasi Marindol. Dokončno bo o tem sklepala občinska skupščina Črnomelj.

K 3. točki:

V prvem trimesečju je bila proizvodnja manjša od načrtovane. Stanje se je maja precej popravilo, vendar še ne toliko, da bi vplivalo na večji dohodek. Prodajne cene so ostale na lanski ravni, stroški pa se povečujejo. Ker načrtovanega dohodka nismo dosegli, tudi osebnih dohodkov ni bilo mogoče povečevati. Zaradi povečanih obveznosti do družbe so osebni dohodki celo nižji od izplačanih v decembru 1982. V planu smo načrtovali povečanje cen za 12 odstotkov, ekonomičnost in rentabilnost pa naj bi se povečala za 2 odstotka. Če bi to dosegli, bi se osebni dohodki lahko povečali poprečno za 6,5 odst. V drugem polletju je pričakovati, da bomo to dosegli. Moramo pa še bolj kot doslej iskati rezerve, ki jih imamo, zlasti v naslednjem:

1. Povečati učinkovitost, pri enakem številu zaposlenih povečati obseg gozdnogojitvenih

del, predvsem zakasnelih redčenj. Enako število delavcev lahko več naredi, če:

- izboljšamo opremljenost dela in organizacijo dela,
 - delavce usposobimo za delo,
 - izkoristimo delovni čas,
 - in povečamo prizadevnost.
2. Povečati moramo gospodarnost (prihrankov na stroških) z naslednjimi ukrepi:
- racionalno delo in skrbno vzdrževanje motornih žag,
 - racionalna izraba delovnih strojev, priprava dela, gradnja vlak, dobro pripravljene načrti, prihrankov pri gorivu,
 - vzdrževanje cest in kamionov, izkoriščenost kamionov in prikolic,
 - čim bolj ovrednotiti les s pravilnim krojenjem, kvalitetnejšo izdelavo in sortiranjem,
 - koncentracija sečišč.

V pisarnah lahko zmanjšamo stroške z racionalno porabo elektrike in uporabo telefonov, pri papirju.

Materialni stroški so v letu 1982 znašali 47 milijard starih din. Če bi jih zmanjšali za 1 odstotek, je to 470 milijonov starih din ali 40 odst. mesečnih osebnih dohodkov.

K 4. točki:

Komisija za osebne dohodke predlaga delavskim svetom tozgov, da sprejmejo predlog normativov za računovodsko-administrativna dela. Osnutek normativov je bil v razpravi več kot mesec dni. Pripombe na osnutek je komisija že uskladila. Celotno gradivo imajo tozdi.

Normativi so izoblikovani na naslednjih izhodiščih:

- na obstoječem številu delavcev, ki opravljajo ta dela,
- zaradi povečanega administrativnega dela je protiutež zmanjšanje dela s kamioni, ki se je preneslo na tozdv Transport in gradnje,
- normativi so preizkušeni na obsegu opravljenega dela v letih 1981 in 1982,
- rezerva v pomanjkljivi evidenci dela in pomanjkljivi evidenci prisotnosti na delu (udeležba na sestankih),
- normativi so osnovani na izkustvu, zato je verjetno odstopanje v prid delavcev; to smo upoštevali tudi pri normativih za proizvodne delavce,
- delavci v računovodstvu in administraciji bodo prejeli OD v obliki akontacij, poračun bo na vsakega pol leta,
- normativi naj stopijo v veljavo 1. julija 1983.

K 5. točki:

Plansko-analitska služba je pripravila osnutek cenika storitev in uslug. Dala ga je v obravnavo samoupravnih organom tozgov z namenom, da o njem razpravljajo in sklepajo. Naša naloga je, da ugotovimo, ali so vsi delavski sveti sprejeli cenike, in če jih niso, da uskladimo morebitna nesoglasja.

K 6. točki:

Večina temeljnih organizacij je sprejela aneks k samoupravnemu sporazumu o urejanju delovnih in življenjskih razmer delavcev v gozdarstvu. S tem je

Obrazložitev k dnevnemu redu K 1. točki:

Delavski svet je na zadnji seji, ki je bila 14. marca 1983, potrdil zaključni račun za leto 1982 in sprejel proizvodni načrt za leto 1983, samoupravni sporazum o solidarnostnem pokrivanju sredstev za osebne dohodke med temeljnimi organizacijami, predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o življenjskih in delovnih razmerah delavcev, ugotovil, da ni osnove za gradnjo delavskega doma v Črnomlju. Predlagal je, da se delavci tozda v Črnomlju preselijo v delavski dom v Črmošnjicah, sprejel je sklep o pokrivanju stroškov vzdrževanja doma v Novigradu, pokroviteljstvo nad spominskim parkom v Češči vasi in samoupravni sporazum o usklajevanju radio zvez v SR Sloveniji. Razvojno tehnično službo je zadalžil, da se dogovori z obči-

Proizvodnja in odkup lesa do konca maja 1983

Do konca maja smo posekali 64.052 m³ lesa /za leto 1983 načrtujemo 135.876 m³/, odkupili pa 26.792 m³ /po načrtu 69.790 m³/. Primerjavo z načrtom 1983 in s proizvodnjo leta 1982 po vrstah lesa prikazujemo v naslednji tabeli:

Družbeni gozdovi	Iglavci	Tehnika listavcev	Prostorninski les	Skupaj
- doseženo do konca maja 1983	m ³ 23.081	32.596	8.375	64.052
- doseženo do konca maja 1982	m ³ 22.147	29.973	10.150	62.270
- planirano 1983	m ³ 51.298	60.551	24.027	135.876
- Dosežen plan v odstotkih	45	54	35	47
Zasebni gozdovi				
- doseženo do konca maja 1983	m ³ 6.174	18.798	1.820	26.792
- doseženo do konca maja 1982	m ³ 7.319	26.717	2.859	36.895
- planirano 1983	m ³ 11.060	45.350	13.380	69.790
- dosežen plan v odstotkih	56	41	14	38

Posamezne TOZD in TOK pa so plan proizvodnje do konca maja izpolnile:

TOZD Novo mesto	51 odst. /11.586 m ³ /
TOZD Straža	43 odst. /12.968 m ³ /
TOZD Podturn	45 odst. /15.649 m ³ /
TOZD Črmošnjice	49 odst. /13.336 m ³ /
TOZD Črnomelj	44 odst. / 9.622 m ³ /
TOK Trebnje - družbeni	55 odst. / 891 m ³ /
TOK Novo mesto	38 odst. /13.908 m ³ /
TOK Črnomelj	40 odst. / 9.320 m ³ /
TOK Trebnje	35 odst. / 3.564 m ³ /

Skupaj smo do konca maja proizvedli 90.844 m³ lesa od načrtovanih 205.666 m³.

Marina Smolič

sprejela tudi določilo o nadomestitvi deževnih dni z delom ob prostih sobotah ali s podaljšanjem delovnega časa. Da bi zadevo enotno uredili na celotnem področju GG, smo zadolžili razvojno tehnično službo, da pripravi osnutek predloga, kdaj in kako bomo nadomestili deževne dni, kako bo s plačilom nadomestila za deževne dni, s prevozi, prehrano in druge podrobnosti, ki jih je potrebno razrešiti. Delavski svet naj bi osnutek predloga sprejel in predložil v javno razpravo.

K 7. točki:

Zaradi povečanja materialnih stroškov potovanj in stroškov goriva za prevozna sredstva predlagamo skladno s pravilnikom o osnovah in merilih popravkov pravilnika o materialnih nadomestilih.

Samoupravna skupnost za železniški promet je poslala v vse temeljne organizacije predlog o podaljšanju veljavnosti prispevne stopnje, ki znaša 1,8 odst. od davčne osnove. Lani je znašala 1,3 odst. Zaradi zastarelosti železniškega prometa in velikih izgub je skupščina SR Slovenije sklenila povečati prispevno stopnjo za leto 1983 in naložila železniški skupnosti, da za leto 1984 sklene o tem samoupravne sporazume z uporabniki. V ta namen je bil sklican sestanek v Straži v Novolesu, kjer so predstavniki železniškega gospodarstva obrazložili nič kaj rožnato situacijo na naših železnicah, še zlasti na Dolenjskem. Opozorili so na iztrošenost prog, zaradi tega so nizki osni pritiski, voznje počasne, ni tehtnice za tehtanje tovora, zapornice so še iz časov Franca Jožefa, signalizacija slaba, nizki so osebni dohodki, delo tudi

ponoči itd. Cene storitev ne rastejo z rastjo stroškov. Pa tudi sicer železničarji zaradi slabe opremljenosti včasih ne morejo konkurirati tovrstnemu cestnemu prometu. Povsod v svetu gospodarstvo pomaga železnicam.

Povečana prispevna stopnja z 1,3 na 1,8 odst. bi za gozdno gospodarstvo pomenila okoli 114 milijonov starih din višji prispevek. Skupni prispevek bi znašal 640 milijonov starih din. Ker smo eden od večjih porabnikov železnice, predlagamo, da delavski sveti predlog sprejmejo.

Temeljne organizacije so prejele predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti za obrambo pred točo. Skupnost se ustanovi za osrednjo Slovenijo. Center bi bil na Lisci pri Sevnici. V obrazložitvi je rečeno, da je v srednjeročnem planu še posebno poudarjeno pridelovanje hrane. Zato tudi obramba pred naravnimi nesrečami, med katere sodi toča. Z delovanjem raketnega sistema računajo zmanjšati nevarnost toče celo do 8 odstotkov. Celotno investicijo, to je računalniški sistem, izstrelilne naprave in rakete, bodo plačali porabniki, ki so navedeni v sporazumu. Naše obveznosti bi v letu 1984 znašale 0,67 odst., v letu 1988 pa 0,63 odst. od dohodka, to pa predstavlja za GG okrog 320 milijonov starih din na leto. Izkušnje v drugih državah, ki imajo ta sistem razvit, so pokazale, da je opravičil vložena sredstva.

Slovenijales (trgovina) nam je poslal v razpravo in podpis samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev zaradi skupnega poslovanja. Že doslej

smo imeli sklenjen sporazum o poslovnem in tehničnem sodelovanju, ki pa je zastarel. Predloženi sporazum vsebuje: cilje združevanja dela in sredstev, predmet skupnega poslovanja, skupno načrtovanje, obseg dela, medsebojne pravice in obveznosti, skupno politiko proizvodnje in prodaje, vzajemno odgovornost, politiko in oblikovanje cen, usklajevanje stališč, rizik iz skupnega poslovanja, pridobivanje in razporejanje skupnega prihodka, način reševanja sporov. Po srednjeročnem načrtu sisa za gozdarstvo prejme Slovenijales določene količine lesa. Ta les prodaja na domačem trgu ali pa ga izvozi. Prihodek, ki ga ustvari, knjži na prehodni račun. Potem pa se ta sredstva delijo na trgovino in gozdno gospodarstvo. Delitev je sorazmerna deležu, ki ga vsak udeleženec prispeva. Merila za določanje sorazmerne udeležbe pa so: materialni stroški, amortizacija, obveznosti iz dohodka, osebni dohodki, sredstva skupne porabe ter del dohodka za razširitev materialne osnove dela in rezerv. Merila veljajo za oba udeleženca. Sporazum je usklajen z zakonom o združenem delu.

K 8. točki:

Temeljne organizacije v novomeški občini so dobile v razpravo samoupravne akte od naslednjih samoupravnih skupnosti:

Skupnost za varstvo pred požari združuje uporabnike, to so tozdi in krajevne skupnosti, ter izvajalce, to so gasilska društva in zavod za požarno varnost. Skupnost je bila ustanovljena že leta 1982. Namen ustanovitve

je skupno reševanje požarno-varstvene problematike. Priporočila na predložene spremembe in dopolnitve samoupravnih aktov nimamo. Prispevek za delovanje skupnosti določa skupščina vsako leto. Za leto 1983 znaša 0,40 odst. od bruto OD.

Občinske zdravstvene skupnosti predlagajo dopolnitev samoupravnega sporazuma o temeljnih plana. O tem smo bili seznanjeni na sestankih sindikalnih organizacij, ko je bilo radivo v javni razpravi. Do 7. julija 1983 pa naj bi sprejeli na delavskih svetih aneks k omejenemu sporazumu. Najvažnejše spremembe so naslednje:

4. člen – Za medobčinsko solidarnost bomo združevali 1 odst. od že sprejete višine prispevkov zdravstveni skupnosti.

5. člen – Nadomestilo osebnih dohodkov za odsotnost z dela zaradi bolezni znaša za prve 3 dni 75 odst. osnove, od 4 do 15 dni 85 odst. in od 16 dneva dalje 90 odst. Izjeme so vojaški invalidi, borci NOV, poklicne bolni in nesreče pri delu, za te velja osnova 100 odst.

7. člen – Uporabniki bomo prispevali del sredstev k cenam zdravstvenih storitev.

Zaradi težkih gospodarskih razmer se je zmanjšal ustvarjeni dohodek v organizacijah združenega dela, to pa vpliva na dohodek zdravstvene skupnosti. Možnosti njegovega pridobivanja pa se še vedno zaostrujejo, prekomerno izkoriščanje bolnišnice ter zdravstvenih storitev in zdravih narekuje sprejem predlaganih ukrepov. S sprejemom sporazuma je dana možnost popravka naših samoupravnih aktov.

Samoupravne skupnosti materialne proizvodnje, za katere delegate določa delavski svet:

- komunalna dejavnost,
- stavbno zemljiška skupnost,
- skupnost za cene,
- skupnost za varstvo pred požarom,
- območna vodna skupnost,
- sis za gozdarstvo,
- energetska skupnost – za vse je delegat Ludvik Starič,
- sis za železniški in luški promet,
- posebna raziskovalna skupnost,
- izobraževalna skupnost za gozdarstvo – delegat je član odbora za izobraževanje, pripravništvo in štipendiranje,
- medobčinska gospodarska zbornica,
- sis za pospeševanje kmetijstva,
- sis za varstvo pred točo.

Tekmovalci iz tozda Straža. (Foto: M. Bajt)

Vsi, ki so zastopali tozid gozdarstvo Novo mesto. (Foto: M. Bajt)

mesto povečale cene industrijskih izdelkov za 29,1 odst., kmetijskih proizvodov za 41,4 odst. in storitev za 18,6 odst.

Izgube

Z izgubo je poslovalo 29 organizacij združenega dela. Izgube so znašale 197 milijonov dinarjev, kar je za 55 odst. manj kot v enakem obdobju lani. Novomeške izgube so 2,6 odst. vseh slovenskih izgub. Bilo bi jih manj, če bi bili realizirani vsi nyplačani prihodki.

Osebnih dohodki

Obračunani čisti osebni dohodek na mesec znaša v občini Novo mesto 13.155 din (pri GG Novo mesto 14.618).

Akumulacija se je povečala za 23 odst. v primerjavi z lansko, kar kaže, da se poslovanje

izboljšuje. Če akumulacijo primerjamo s povprečno uporabljenimi sredstvi, dobimo stopnjo akumulativne sposobnosti. Ta je v gospodarstvu občine Novo mesto znašala 1,1 odst., v republiki pa 1,4 odst.

(Po poročilu SDK Novo mesto)

Odlikovana inž. Jože Falkner in Alojz Serini

Občinska priznanja Osvobodilne fronte v Trebnjem in Novem mestu sta dobila za dolgoletno požrtvovalno delo v družbenopolitičnih organizacijah, na kulturnem in športnem področju tudi imenovana naša sodelavca. Čestitamo!

Prizvodno delo učencev drugega letnika usmerjenega izobraževanja (smer gozdar)

Od 16. do 27. maja 1983 so bili na proizvodnem delu v gozdnem gospodarstvu učenci 2. letnika usmerjenega izobraževanja (smer gozdar). Učenci imajo v svojem programu izobraževanja proizvodno delo med trajanjem pouka v vsakem letniku. Tako so za deset delovnih dni prekinili pouk in prišli v delovno organizacijo.

Omenjenega dne, 16. maja, se je zbralo 18 učencev, od tega enajst za smer B – gozdarski tehnik in sedem za smer A – gozdar. Ta dan so poslušali predavanja s področja gojenja gozdov, osnove nege v mlajših razvojnih fazah gozda in predavanje s področja varstva pri delu. Po končanem predavanju so si ogledali sadove svojega lanskega proizvodnega dela, to je pogozdovanje v Jurenski gmajni. Ugotovili so, da je bilo uspešno in predvideli letošnje gozdnogojitvene ukrepe v tem nasadu.

Naslednjih osem dni so delali na območju tozda Straža v gospodarski enoti Soteska. Negovali so mlajše razvojne faze gozda, od mladja do vključno letvenjaka. Delo so opravljali pod nadzorstvom inštruktorjev in drugih delavcev gozdnega gospodarstva, ki sodelujejo pri izobraževanju. Zaradi slabega vremena so odšli en dan tudi v pragozd Pečka in se seznanili z življenjem gozda, na katerega vplivajo samo naravne sile. Zadnji dan proizvodnega dela so

Ne kriči in ne plaši divjadi, ne vznemirjaj mladičev v gnezdih

Z avtomobili, kolesi, mopedi ali peš prihajajo na delo, Žarko Kumelj in Matjaž Glavan pa se edina vozita s čolnom na delo v odd. 57. pri Grmadarju. (Foto: Jože Šenica)

DOLENJSKI GOZDAR

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

DOLENJSKI GOZDAR

Ne pozabimo: brez dobrega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja!

TONE KRUH

Proizvodno delo kot dopolnilo teoretičnega znanja je tudi v programu drugega letnika gozdarskega šolskega centra.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto nas je sklicalo 16. maja 1983 v skupne službe, kjer so nas seznanili o proizvodnem delu, ki nas je čakalo v naslednjih dneh. Poleg tega so nas poučili tudi o varnostnih ukrepih pri delu.

Inštruktorja (Ivan Turk in Tone Kruh) sta nam v nekaj urah bolj podrobno obrazložila nego v mladju, gošči in letvenjaku. Pri vseh treh načinih nege je bilo potrebno paziti zlasti na boljše osebkke (izbrance), katere smo puščali. Izločali pa smo slabe osebkke (konkurente), za katere smo smatrali krive, košate, poškodovane in seveda tudi take, ki so rasli iz panja. Marsikje pa teh napak nismo smeli upoštevati, ker je imel osebek varovalno nalogo.

Pri delu v odsekih 6 d in 9 d v gospodarski enoti v Soteski nas je vodil revirni vodja Franc Čibej, negovali pa smo naravno bukovo goščo in smrekov nasad. Razmere za delo sicer niso bile najboljše, pa vendar smo bili zadovoljni, da smo ga lahko nemoteno opravljali. Uporabljali smo vejnik, katerega smo v začetku tudi dobro nabrusili. V zadnjih dneh delovne prakse smo uporabljali tudi motorno

žago, prirejeno za gojenje (Hus qvarna). Motorno žago smo seveda tudi čistili in brusili verigo.

Za razvedrilo so nam pripravili filme o gozdarstvu, gozdu in človeku v njem. Predstavili so nam tudi pragozd Pečka, v katerem še ni bilo nikakršnega človekovega posega.

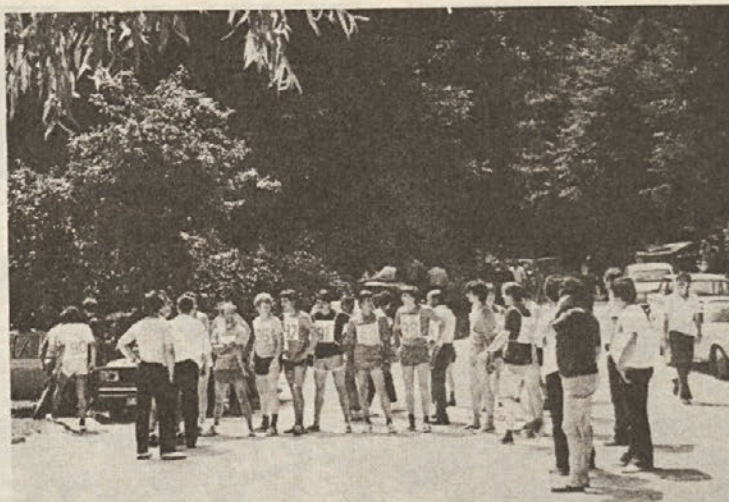
Na splošno lahko proizvodno delo ocenimo kot uspešno in seveda tudi koristno. Kot uspešno predvsem zaradi tega, ker smo delo opravili, kolikor je bilo mogoče zadovoljivo in ker smo pridobili pravilen odnos do dela. Kot koristno pa zaradi tega, ker smo (zlasti B smer) se naučili precej o gojitvenih delih v mladem gozdu.

Da je bilo naše delo uspešno, se imamo zahvaliti predvsem našima inštruktorjema, ki sta nas nadzorovala in poučevala. K uspešnosti so pripomogli tudi razni obiski, npr. obisk magistra Franja Urleba in sekretarja Franca Markoviča.

Naše delo ni bilo ravno zahtevno in naporno, ker od nas niso zahtevali, da dosegamo normative, temveč le delovno natančnost, katere pa se, žal, nismo strogo držali. Mi smo se ob delu želeli namreč tudi razvedriti. Razvedrila ni manjkalo, kar nam je stopnjevalo dobro voljo. Še najlepše je bilo zadnji dan (27. maja 1983), ko so nas ocenili in nas z ocenami nagradili...

Delo z veseljem je dobro delo.

ANTON GORŠIN

Še spočiti tekači na startu krosa. (Foto: M. Bajt)

Množična inventivna dejavnost

Glede na to da teče tehnološki razvoj zelo hitro, je potrebno, da se v čim večji meri naslanjamo na lastno znanje in lastni razvoj. Da bomo to dvoje dosegli, je nujno potrebno, da naredimo več za razvoj množične inventivne dejavnosti, da jo podpiramo in da dosežke iz inventivne dejavnosti tudi primerno stimuliramo.

K pisanju me je spodbudilo posvetovanje o inventivni dejavnosti, ki ga je pripravil republiški odbor sindikalnih delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije. Posveta, ki je bil dobro pripravljen, so se udeležili predvsem predstavniki OZD lesarstva in manj iz OZD gozdarstva, kar tudi odraža določen neprimeren odnos do inventivne dejavnosti v naši panogi. Podatki, ki smo jih slišali, to le

potrjujejo, saj OZD gozdarstva (razen GG Postojna) v inventivni dejavnosti niso dosegle vidnejših uspehov. Slab odnos do tega pa se kaže tudi v tem, da je le pet OZD gozdarstva Slovenije odgovorilo na vprašalnik o inventivni dejavnosti, ki naj bi prikazal dejansko stanje na tem področju dela.

Ce pogledamo, kako je z inventivno dejavnostjo pri nas, kaj lahko ugotovimo, da v preteklem letu ni bilo posredovanega nobenega predloga, niti bilo čutiti prizadevanj za izboljšanje takega stanja. To pa za našo delovno organizacijo prav gotovo ni spodbudno, še posebej ne zato, ker je bilo v prejšnjih letih na tem področju čutiti določen napredek.

Mislím, da se bomo morali zbuditi iz tega mrtvila, analizirati vzroke za takšno stanje ter začrtati pot, ki nam bo zagotavljala hitrejšo vključevanje v tehnološki razvoj na podlagi lastnega znanja. Prav bi bilo, da o inventivni dejavnosti večkrat spregovorimo na samoupravnih organih, da se tam delegati seznanijo s perečim problemom ter ga prenesejo v svoja okolja in na ta način med delavci zbudijo zanimanje za vključevanje v ustvarjalnost na svojem področju dela.

Pogoje za ustvarjalno delo imamo, prav tako pa se pri našem delu pojavlja kup problemov, ki terjajo boljše, cenejše, gospodarnejše, humanejše, skratka, ustrežnejše rešitve. Zakaj takih problemov ne bi reševali sami! To bo tudi dosti ceneje in hkrati velik prispevek k prizadevanjem za doseg gozdarstva stabilnosti in s tem tudi izboljšanju življenjskega standarda našega delavca.

DOLENJSKI GOZDAR

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

Pohodna enota se je vrnila s poti. (Foto: M. Bajt)

Še enkrat bi ponovil, da možnosti za razvoj inventivne dejavnosti pri nas so. V potrditev te trditve naj navedem le nekaj dejstev, ki to dokazujejo.

— kvalifikacijska struktura delavcev v neposredni proizvodnji GG Novo mesto je dokaj dobra in se vsako leto še izboljšuje,

— tudi dobrega strokovnega gozdarskega in drugega kadra v naši delovni organizaciji ni malo,

— vodilni delavci inventivne dejavnosti oz. ustvarjalnosti ne zavirajo, čeprav bi jo lahko še bolj spodbujali,

— imamo samoupravne akte, ki urejajo vse naše zahteve o inventivni dejavnosti in v katerih je opredeljeno bistvo: spodbujati vse delavce delovne organizacije k ustvarjanju, od-

krivanju in uvajanju novih tehničnih rešitev k racionalnejši uporabi tehničnih sredstev, tehnoloških in drugih postopkov itd.

— urejeno pa imamo tudi nagrajevanje dosežkov s področja ustvarjalnosti.

Taka ugotovitev pa pomeni, da se moramo predvsem začeti zavedati pomembnosti lastnih dosežkov, če hočemo, da bo inventivnost močnejše zažvela tudi pri nas.

Za konec bi napisal le še besede, ki so bile večkrat s poudarkom povedane tudi na posvetu o inventivni dejavnosti gozdarjev in lesarjev v Ljubljani in ki naj nam bodo vodilo v bodočnosti. Možnosti za inventivno dejavnost imamo, zato z voljo uspeh ne bo izostal.

JOŽE KOVAČIČ

Glede na preostalo delovno zmožnost delovni invalidi lahko opravljajo naslednja dela in naloge:

— gozdnogojitvena dela in
— vzdrževanje gozdnih komunikacij.

Vendar imajo tudi tu nekatere določene omejitve. Ne smejo delati s stroji, ki vibrirajo, drugi zopet ne smejo dvigati težkih bremen. Nekaj je tudi takih, ki ne smejo delati v slabem vremenu. Večina delovnih invalidov lahko opravlja dela in naloge v gojenju gozdov. Ta dela se opravljajo delno z ročnim orodjem, delno pa tudi z lahko motorno žago HUSQUARNA 133 SE/SG, ki polna tehta 8 kg ali STIHL 020 (5–8 kg). Obe žagi imata zelo majhne vibracije, opremljene pa so tudi z ročaji, ki zmanjšujejo tresenje. Kljub tako izboljšanim razmeram pri delu, ki smo jih dosegli zadnja leta, pa je še sorazmerno veliko število delavcev, ki ne smejo delati z motor-kami. Menimo, da bi kazalo zadevo uporabe motornih žag v gojenju še enkrat temeljito proučiti. Lahka motorna žaga nadomešča sekuro. Delo v gojenju je hitreje in z manj truda narejeno. Sicer pa se motorna žaga v gojenju le občasno uporablja. Zato smo prepričani, da zaradi njene uporabe ne bo posledic s poslabšanjem obolenosti rok oziroma ožilja. V odločbi o invalidnosti piše pri nekaterih delavcih, da ne smejo dvigati težjih bremen nad 10 oz. 15 kg. Menimo, da občasno dviganje težjih bremen ne more vplivati na zdravstveno stanje delovnega invalida. Sicer pa kljub težkim delovnim razmeram pri gozdnih delih ne pride do prekomernega dviganja bremen, če obvladajo tehnologijo dela in pri delu uporabljajo ustrezno orodje.

V tozdu ugotavljajo, da večina delovnih invalidov ni zadovoljna z delom. Čutijo se prizadete in neenakopravne. Kaj radi izostajajo z dela zaradi bolezni, izsiljujejo včasih celo neopravičene razlike med osebnim dohodkom, ki bi ga dosegli na prejšnjem delu in osebnim dohodkom, ki ga prejmejo na drugem delu. Težijo k čimprejšnji upokojitvi. Delovni invalidi so nezadovoljni zlasti, če morajo večkrat menjavati delo.

Kljub izboljšanim razmeram invalidnosti še ne bomo odpravili, zlasti zato ne, ker ta ni toliko posledica poklicnih bolezni kot nesreč izven dela.

Zaposlovanje delovnih invalidov oziroma delavcev, pri katerih bo podana nevarnost za nastanek invalidnosti na drugih primernih delih in nalogah, je

naša skupna naloga. Menimo, da so prav dela v gojenju gozdov najbolj primerna za zaposlovanje delovnih invalidov. Gojenje gozdov je s strokovnega stališča najmanj toliko, če že ne bolj pomembno kot sečnja lesa, le da so lažja in ne zahtevajo večjih telesnih naporov. Primer-na so prav za starejše, v gozdarstvu že izkušene ljudi, ki poznajo nekatere zakonitosti gozda. Gojitelj mora biti dovolj natančen in preudaren pri svojem delu, kajti prav on kroji usodo bodočega gozda.

Gojitelj je tisti, ki v sodelovanju z naravo poskrbi sekaču lep gozd in visoka drevesa. To ustvariti pa je zahtevnejše kot je sama sečnja. Zaradi tega sta odbor za izobraževanje pri GG pa tudi strokovni svet sklenila, da morajo biti vsi delavci, med njimi tudi delovni invalidi, ki opravljajo ali pa bodo opravljali dela v gojenju gozdov, za to strokovno usposobljeni. To usposobljenost si bodo pridobili na tečajih, še zlasti pa s praktičnim delom. Gozdarski inženirji in tehniki smo dolžni delavce usposobiti za gozdnogojitvena dela, delavci pa so se dolžni za ta dela tudi usposobiti. Še zlasti naj bi veljalo to pravilo za delovne invalide, da si z usposobitvijo za drugo ustrezno delo pridobijo enakopraven položaj z drugimi delavci.

Upamo, da bo teh nekaj vrstic spodbudilo delovne invalide, da se bodo s polno mero razumevanja odločali za dela v gojenju gozdov in da bodo s tem čimveč prispevali za izboljšanje dolenjskih gozdov.

FRANC MARKOVIČ

Najprimernejše delo za zaposlovanje delovnih invalidov je v gojenju gozdov

Zaposlovanje delovnih invalidov je ena zelo pomembnih nalog. Delovni invalidi predstavljajo 10 odstotkov vseh zaposlenih delavcev v GG. Vsak sedmi delavec je invalid. Zaposlovanje delovnih invalidov je zlasti v gozdarstvu težavno. Na razpolago ni ustreznih nalog in opravil, ki bi jih delovni invalidi glede na preostalo delovno zmožnost lahko opravljali. Najčesteje ponudimo delovnemu invalidu dela in naloge v gojenju

gozdov in pri vzdrževanju gozdnih cest. Pa tudi pri zaposlovanju na teh delih ni enostavno. Vprašujemo se ali bi bilo možno ustanoviti invalidske delavnice, vendar je težko najti ustrezno tehnologijo. Zadnje čase pa itak invalidske delavnice opuščajo zaradi ekonomskih razlogov (rentabilnost poslovanja) in zaradi odtujevanja delovnih invalidov iz prejšnjega delovnega okolja.

Število delovnih invalidov:

TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto 13 ali 9,3 odst. vseh zaposlenih
TOZD „Gozdarstvo“ Straža 17 ali 10,0 odst. vseh zaposlenih
TOZD „Gozdarstvo“ Podturn 20 ali 19,0 odst. vseh zaposlenih
TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice 11 ali 14,0 odst. vseh zaposlenih

TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj 8 ali 8,8 odst. vseh zaposlenih
TOK „Gozdarstvo“ Črnomelj 4 ali 10,0 odst. vseh zaposlenih
TOZD „Transp. in grad.“ Straža 1 ali 1,8 odst. vseh zaposlenih
TOZD „Vrtnar. in hort.“ Novo m. 3 ali 8,8 odst. vseh zaposlenih

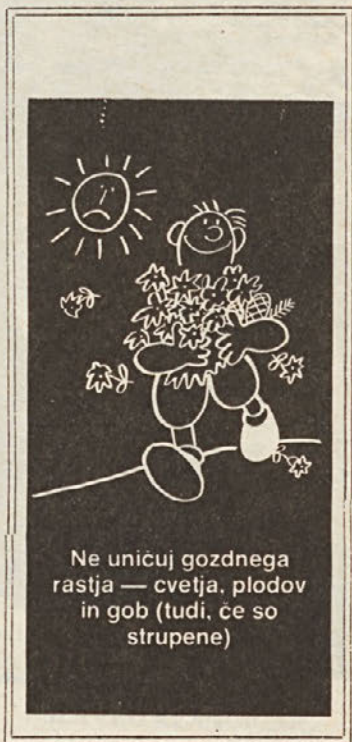
Vzroki nastanka invalidnosti so:

poklicna bolezen	13 primerov
nesreče pri delu	12 primerov
bolezni in nesreče izven dela	52 primerov

Poprečna starost delovnih invalidov je 50 let, poprečna pokojninska doba pa 28 let. Ob normalnih pogojih bodo prvi delovni invalidi lahko uveljavili pokojnino čez 7 let.

Delovni invalidi delajo na naslednjih delih in nalogah.

	v gojenju	na cesti	drugje
TOZD Novo mesto	6	3	4
TOZD Straža	13	3	1
TOZD Podturn	8	10	2
TOZD Črmošnjice	4	7	—
TOZD Črnomelj	6	2	—
TOK Črnomelj	3	—	1
TOZD Transp. in gradnje	—	—	1
TOZD Vrtnar. in hortik.	—	—	3
	40	25	12

Obisk iz Bosne

Po dogovoru med dr. inž. Mlinškom z Biotehnične fakultete v Ljubljani in profesorjem Pintaričem z Gozdarske fakultete v Sarajevu smo 26. aprila gostili študente te fakultete, ki jih je vodil dekan Isetbegović.

Študentje so si v tem dnevu strokovne ekskurzije ogledali gozdove v Brezovi rebri in Soteski.

Na priporočilo prof. Pintariča sta se vodja tozda inž. Piškur in profesor Isetbegović dogovorila o obisku dveh strokovnjakov iz Sarajeva, ki delata v neposredni proizvodnji, da bi se podrobneje seznanila z našim načinom gospodarjenja, zlasti v bukovih gozdovih.

Namen njihovega obiska pri nas pa je bil tudi pridobiti si izkušnje za predstavitev naših gozdov na kongresu IUFRO, ki bo v Jugoslaviji leta 1986.

Tako sta dne 23. maja 1983 prišli k nam diplomirana inženirja Josip Bilela iz Kreševa in Miroslav Mešanović iz Fojnice. Od 23. maja do 3. junija sta se seznanili z gospodarjenjem z gozdovi v Soteski in Brezovi rebri. Ogledala sta si nego bukovega mladja in gošče, sodelovala pa sta tudi pri odkazovanju prvega in drugega redčenja. Ob tem sta se seznanila z

gozdnogojitvenim načrtovanjem.

Teoretični del naših izsledkov o negi bukovih sestojev ter organizaciji gozdarske službe v naši DO in tozdih sta jim posredovala vodje tozda inž. Piškur in Karel Turk.

Iz pogovorov z njima smo razbrali, da je velika razlika med našim in njihovim načinom gospodarjenja. Medtem, ko je pri njih še vedno poudarek na izkoriščanju (pridobivanju) lesa na večjih površinah, sta pri nas važnejši vzgoja in nega. Nasploh se njihovo gospodarjenje bistveno razlikuje od našega. Nege mladja in redčenj še ne izvajajo. Zato sta se kar čudila, da pri nas gozdarji (od gozdarskih tehnikov do inženirjev) odkazujejo tudi v gošči.

Čeprav sta bila le malo dni pri nas, smo prepričani, da sta pridobila precej izkušenj. Želimo jima, da bi jih v svoji delovni organizaciji s pridom uporabila.

Pa še majhna zanimivost. Ko smo jima v dež u razkazali pragozd Pečke, le-ta na njiju ni napravil posebnega vtisa, saj, kot sta dejala, tako debela drevesa (od 130-150 cm premera) redno odkazujeta!

FRANC ČIBEJ

Kegljanje

Tozd Straža 783

Niko Goleš 225 kegljev

Novo mesto – Na kegljišču Loka se je končalo kegljaško prvenstvo gozdnega gospodarstva, katerega so se udeležili zastopniki vseh enajstih tozdov. Presenetljivo je zmagal tozd Straža s 783 podrtimi keglji, pred ekipama DSSS in tok Novo mesto.

Najbolj zanimiv je bil boj za prvo mesto med posamezniki, ki ga je med štiriinštiridesetimi nastopajočimi dobil Niko Goleš le z enim kegljem prednosti pred tudi odličnimi Adijem Štorom, Kruhom in Bradačem. Goleš je tako že petič postal najboljši kegljač v naši delovni organizaciji. Prvenstvo je namreč osvojil že v letih 1975, 1976, 1980, 1981.

Rezultati – ekipno: 1. tozd Straža 783, 2. DSSS 749, 3. tok Novo mesto 731, 4. tozd Vrtnarstvo in hortikultura 729, 5. tozd Podturn 718, 6. tozd Transport in gradnje 715, 7. tok Trebnje 710, 8. tozd Črnomelj 699, 9. tok Črnomelj 668, 10. tozd Črmošnjice 652, 11. tozd Novo mesto 578.

Posamezno – 1. Niko Goleš (tok Trebnje) 225, 2. Adi Štor (tok Novo mesto) 224, 3. Anton Kruh (DSSS) 223, 4. Milan Bradač (tozd Straža) 222, 5. Rajko Dular (tozd Podturn) 211, 6. Darko Vidic (tozd Straža) itd.

Tekmovanje so uspešno izvedli pokrovitelj tozd Podturn in odlični novomeški sodniki.

N. G.

Kegljači GG Novo mesto drugi zaradi več praznih metov

Na štiristeznem kegljišču Nama v Kočevju je bil tradicionalni kegljaški četverboj gozdarjev iz Kočevja, Postojne, Brežic in Novega mesta. Tekmovanje je bilo v borbenih igrah v disciplini 8 x 3 x 12 lučajev.

Po hudem boju je bil na koncu rezultat izenačen, po 601 kegelj sta podrti ekipi Kočevja in Novega mesta. Prišlo je do nenavadnega zapleta, da je o zmagovalcu odločalo število praznih metov. Ker je ekipa domačinov zgrešila manj metov (64) kot ekipa Novomeščanov (70), so gozdarji iz Kočevja postali zmagovalci. Tokrat so bili Brežičani boljši od Postojnčanov in jih ugnali za štiri keglje.

Rezultati:

1. ZKGP Kočevje 601 (64), 2. GG Novo mesto 601 (70); Pucelj 42 kegljev, 9 zgrešenih metov, zamenjava Mazovec 28-7, Klobučar 76-8, Sašek 76-11, Goleš 101-0, Blažič 70-7, Štor 95-3, Bradač 36-15), 3. GG Brežice 581, 4. GG Postojna 577.

Vodje ekip so se dogovorili, da bo naslednje srečanje pod pokroviteljstvom GG Postojna (po „starem“ načinu tekmovanja na 100 lučajev in z osmimi tekmovalci) jeseni letos.

NIKO GOLEŠ

Sonja Ličen-Tesari in Milena Čibej sta izračunavali izide tekmovanj. (Foto: M. Bajt)

Ne pozabimo: brez do-
brega obveščanja ni
uspešnega samoupravlja-
nja!

Kako smo reševali Bazo 20 izpod debele snežne odeje

Petek popoldan je in že tretji dan sneži. Kar dobro nas je presenetil ta februarški snežni pozdrav. Pri naši upravi v Podturnu smo ga dopoldan namerili 35 cm, s Podstenic pa je voznik Stipe sporočil, da ga je skoraj pol metra. Zazrl sem se skozi okno domače hiše na sosedovo streho in v padajoče snežinke ter začel razmišljati.

Koliko neki ga je že sedaj na Bazi 20 ali v Jelendolu? Kaj se lahko zgodi, če ga bo še naprej takole sipalo? Bodo položne in dotrajane strehe s šibkimi ostrejši prenesle težo visokega snega? Dokler je sneg suh, še nakako, kaj pa, če bo južen ali celo preide v dež? Odkar se drevje okoli barak suši in redči, čedalje več snega pade na strehe, prej pa so ga precej zadržale krošnje dreves. Prav lahko se zgodi, da se barake, spomeniki NOB, katere smo vsa leta po vojni vzdrževali in varovali, pod težo snega zrušijo. Kdo bo našel besedo nam v zagovor? Saj vendar piše v samoupravnem dogovoru, da moramo odmetavati sneg s streh. Toda kako bodo delavci v snežnem neurju in visokem snegu prišli na Bazo 20 ali v 9 km oddaljeni Jelendol? Če se zgodi tisto najhujše ne bo razumevanja za težave. Kot zanalasč bo čez nekaj dni na televiziji že pred posneta oddaja z Baze 20. Slišali bomo za tiste, ki imajo na skrbi te spomenike, in o tem, da je treba to skrb razširiti še na druge. Pa se prav lahko zgodi, da takrat teh spomenikov slavne preteklosti ne bo več. Si predstavljate polomijo? Kar streslo me je.

Čez noč se je zjasnilo in krasen sončen dan je bil. To pomeni, da bo ponoči zelo mraz in sneg bo zmrznil. Težko bo potem pluziti kot beton trdo plast. Ne vzdržim več. Vsedem se v avto in zapeljem v Meniško vas do traktorista Branka, ki je zadnje čase delal z našim zgibnim traktorjem Timberjackom. Povem mu, da bi bilo potrebno spluziti cesto do Lukovega doma, v Jelendol in do Postenic. Čeprav je sobota, torej dela prost dan in je Križaj na televiziji pravkar uspešno končal prvo vožnjo, nas pa vse zanima, kako bo uspel v drugi, je mladenič takoj za to. Tudi z njegovim sovaščanom Francijem, ki ga bo pri pluzenju spremljal, ni težav, ko ga obvestim o nujni zadevi. Na

delo pojdeti takoj. Tako je ta zadeva kot urejena, saj se nanju popolnoma zanesem.

V ponedeljek spet naletava sneg. Še bolj zgodaj kot običajno se odpeljem v službo. Med potjo ugotavljam, da mi gre res vse narobe. Najprej ta novi sneg, potem pa še pomočnika za izkoriščanje ne bo, ker ima že zgodaj neko sejo v Novem mestu. Revirnega vodjo Metoda pa prav tako ne. Danes predseduje seji delavskega sveta delovne organizacije.

Pred upravno stavbo v Podturnu postava le nekaj cestarjev, delovnih invalidov III. kategorije. Vsi so prepričani, da bodo tudi oni odšli domov. Kdo neki pa bi delal v takem. Ko jim povem, da bo treba reševati barake, nastane veliko javkanje in izgovarjanje. Tega boli križ, drugega roke, nekdo ni primeren obut in onemu se vrti v glavi. Kriv da bom, če bo padel s strehe, mi pravi. „Saj boš padel v mehko,“ se pošali njegov sodelavec.

„Ni prav, da silite nas, invalide, zdravi sekači pa bodo na toplem doma,“ mi glasno očita.

„No, zaenkrat, dokler ni drugih, počakajte,“ pravim.

K sreči je v menzi čakalo še nekaj sekačev, dva delovodja in revirna gozdarja Božo in Jože. Povsem jim o današnji nalogi in vsi so takoj za to. Domenimo se, da bo šel Timberjack še enkrat pluziti do Lukovega doma in nato poizkusil priti še

v Jelendol, do partizanske bolnišnice. Za njim se bo najprej odpeljal kombi s skupino za reševanje Baze 20 in nato še drugo vozilo v Jelendol. Za eno uro odhitijo vsi udeleženci akcije domov, da se primerno obujejo in oblečejo ter po lopate. Poklicali bodo še nekaj bližnjih sodelavcev v vasi. Medtem šofer Milan „odkoplje“ oba kombija iz snega, Dušan pa namesti snežne verige, brez katerih sploh ne bi šlo. Timberjack še nekajkrat odrine z desko sneg pred upravo in menzo, nato pa odhruimi v Rog.

Ob osmih je prvi kombi pripravljen za odhod. Pogledam v vozilo. Nabito polno je. Vsi so tu, tudi invalidi. Kaže, da so si premislili. Delovodja Alojz je vzel s seboj tudi smučke. Ko to vidi sekač Tone iz drugega kombija, še on skoči domov v Podturn po svoje „dilce“. „Za vsak slučaj,“ pravi. „Nazaj grede pa se bom spustil z njimi po roški cesti navzdol.“

Ko odpelje še zadnji kombi, prav tako nabito poln, zavlada na naši upravi tišina. Nekaj časa

še pričakujem, če bi se šoferja z voziloma vrnila. To bi pomenilo, da je z barakami hudo narobe in da je treb akcijo razširiti. Toda nič kaj takega se ne zgodi.

Ob treh popoldne zaslišim po veži topotanje številnih nog in otrsiranje snega s škornjev. Revirni gozdar Jože je s svojimi. Seveda, v Jelendolu je precej manj barak kot na Bazi 20 in so prej končali.

„Pri bolnišnici Jelendol je 85 cm snega,“ pove. „Od jelendolskega križišča naprej se ni dalo več s kombijem. Šli smo tista 2 km kar peš, za Timberjackom, ki nam je utiral pot. Dobro, da je bilo že v soboto orano. Barake pa so še cele.“

Čez nekaj minut je tu še Božo.

„Sneg s streh je odmetan. Namerili pa smo ga 75 cm,“ poroča. „Zdaj ga lahko zapade na novo spet toliko,“ v šali doda.

Oddahnem si. Za letos se je vse srečno izteklo.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. inž.

Pohvala našim poštarjem

Kadar slučajno preberem kakšne naslove na pismih in pošiljkah, ki jih prejemajo naši delavci iz drugih republik od doma, si pogosto rečem: „Ti naši poštarji so pa res sile.“ Ta moja sodba je popolnoma upravičena, kajti kako neki bi drugače moglo pismo s tako pomanjkljivo navedbo kraja sploh priti do našega tozda.

Naš ljubi Podturn se namreč na teh pošiljkah pojavlja v

naslednjih inačicah: Poturanj, Poturajn, Poturan, Potirani, Poduran, Turanj, Turajn itd. Poštne številke seveda manjkajo, dodan je le še „gozdni obrat“ in včasih Dolenske ali celo Dolinske Toplice. Ne tako predkoma pa je priimku in imenu dodano le še Novo mesto.

Na tak primer me je zadnjič opozorila sodelavka. Strmel sem v kuverto in nisem mogel verjeti svojim očem. Pod praviim imenom in priimkom je pisalo samo – Kostenice – Novo mesto. Prejemnik je bil seveda iz Podstenic. Prepričan sem, da je podobno s pomanjkljivimi naslovi tudi v drugih naših temeljnih organizacijah.

Dolgo je bilo to prihajanje pošte v prave roke zame skrivnost. Oni dan pa se mi je posvetilo. Ugotovil sem, da je tudi med novomeškimi poštarji precej takih iz drugih republik. Vse kaže, da naše delavce osebno poznajo. Vseeno pa vam, dragi sodelavci, predlagam, da čim prej svojim domačim sporočite pravilni naslov s pošno številko. Tako bo prišla vaša pošta še bolj zagotovo in verjetno še hitreje. Kaj bi se zgodilo, če vašega znanca na pošti ne bi bilo?

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. inž.

Natalija Gnidovec iz Praproč pri Žužemberku pri spravilu lesa iz oddelka 15, Cvibelj. (Foto: Jože Šenica)

Naša srečanja s tovarišem Luko

S smrtjo tovariša Franca Leskoška – Luke ni odšel za vedno samo velikan naše revolucije in povojne izgradnje, ampak tudi človek, ki ga je medvojno in povojno delo zelo navezalo na naše kraje. V dolini pod Rogom je bil zelo poznan in priljubljen. Bil je predsednik nekaj odborov, od katerih je najpomembnejši odbor za var-

stvo in vzdrževanje spomenikov NOB v Rogu. Vodil pa je tudi odbor za izgradnjo partizanske magistrale.

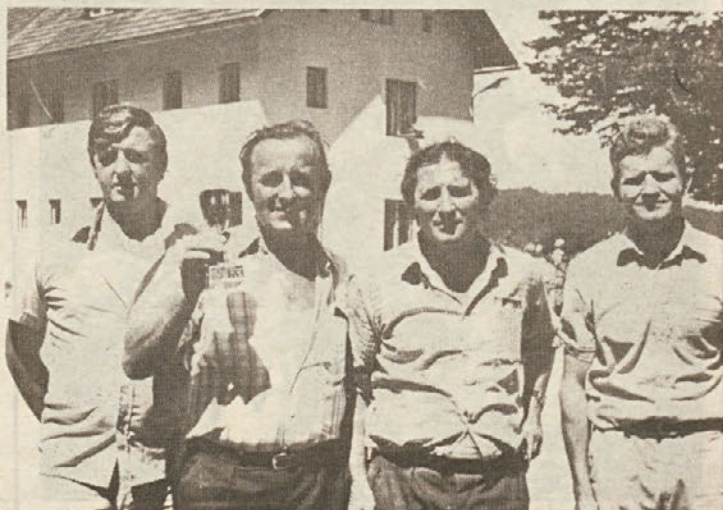
Dobro se spominjam, kako smo si okoli leta 1972 prizadevali, da bi asfaltirali cesto od Soteske do Podturna in Dolenjskih Toplic. Potem pa se je utrnila ideja, da bi cesto rekonstruirali in asfaltirali do Črmošnjic in še naprej, do Bele krajine, in prometnico imenovali partizanska magistrala. Tov. Leskošek je bil izvoljen za predsednika, pritegnjenih je bilo še mnogo drugih sodelavcev v odbor, dobili smo denar in delo je steklo. Za občinski praznik leta 1978 je bila cesta odprta za promet. Še sedaj ga vidim, kako je ob otvoritvi v Soteski z varilnim aparatom pretrgal kovinski trak in ob navdušenju množice domačinov in gostov v zmagoslavju dvignil roke. Prav vesel sem, da sem te trenutke takrat za vedno ujel na trak svoje filmske kamere. Imeti tov. Luko za predsednika odbora je vedno pomenilo tudi uspeti.

Največ spominov nanj pa veže nas gozdarje v zvezi z Bazo 20 in ostalimi spomeniki NOB v Rogu. Znano je, da se ti spomeniki naše slavne preteklosti nikdar ne bi v tako pristni obliki ohranili našim zamcem, če se ne bi on zanje zavzel pravočasno.

Vsakdanji obiskovalec našega kraja pa je bil leta 1968 v času gradnje brunarice – gostišča pod Bazo 20. Njegova je bila ideja o postavitvi turističnega objekta zaradi čedalje večjega obiska. Mesto zanj smo izbrali na mali jasi nad Červanovo cesto. Vsak dan ob istem času, kot ura točno, ga je pripeljal mimo naše uprave črn osebni avtomobil iz Ljubljane. Včasih se je tudi ustavil in kaj naročil, najpogosteje pa je to storil po tedanjem oskrbniku in vodiču po Bazi 20 Alojzu Murnu – Ančku. Ko je šla gradnja h koncu, se skoraj ni premaknil z gradbišča. Sedel je, običajno na ležalniku, in nadziral delo.

Vem, da so takrat obrtniki, ki so opravljali zaključna dela, imeli težke ure. Tov. Luka je bil glede postavljenih rokov neizprosni. Vsi, ki smo takrat gradili svoje hiše in so nas obrtniki po mili volji vleкли za nos z rokom izdelave, smo jim kar malo privoščili, da jih je tako prijemal. Dom so potem na predlog občanov Dolenjskih Toplic imenovali Lukov dom.

Še bolj tesno je postalo naše sodelovanje z njim, ko je bil leta 1976 sprejet samoupravni sporazum o varstvu in vzdrževanju spomenikov NOB v Rogu in kasneje sklenjena pogodba med odborom z Leskoškom na čelu in GG Novo mesto kot izvajalcem vzdrževalnih del.

Novomeška ekipa sekačev je dosegla tretje mesto. Na fotografiji Alojz Primc, revirni vodja Ivan Bukovec (s pokalom), Marjan Kump in Jože Žagar. (Foto: M. Bajt)

Pogovor z drevesi

Ne ljubim te, o hrast, čeprav poklanjaš
prepadom in ravninam svoje sence,
k rušilcem mest ponižno veje sklanjaš,
da tvoje liste vpletajo si v vence.

Neplodni lovor, nisi mi za vabo,
žalitev si, ko veje zelenijo
ti sredi puste zime, laž, ko s tabo
cesarji rimski pleše si krasijo.

A ljubim tebe, trta, liste rdeče
med sivim kamenjem, tvoj sok, ki vdano
v modrost pozabe me zori in mami.

Nadvse pa čislam smreko: med deskami,
dnu bele krste, utišala bo z mano
vihar teh misli in srce drhteče.

Napisal Giosue Carducci

(Nobelov nagrajenec)

Prevedla Ciril Zlobec in Alojz Gradnik

Veliko mero realizma in gospodarnosti je pokazal, ko smo v posebnih odborih načrtovali asfaltiranje ceste od Podturna do Lukovega doma in se dogovarjali o napeljavi elektrike in vodovoda. Zavzemal se je za najbolj ustrezno rešitev tudi glede višine stroškov. Zaradi prihajajoče težke gospodarske situacije in velikih stroškov, ki bi preseglili naše možnosti, pa smo začasno odnehali. Ob neki priložnosti je tov. Luka rekel: „Še to bi rad videl, predno umrem, da bi bila cesta do Baze 20 asfaltirana, kot je do vseh pomembnih spomenikov NOB.“ Kasneje pa je sam rekel, da to za sedaj ni mogoče, da pa nekoč bo.

Nekajkrat je bil na zdravljenju v Dolenjskih Toplicah. Toda to ni bil pravi počitek. Vsako uro je izkoristil za urejanje zadev za Bazo 20. Zanimal se je tudi za ureditev Dolenjskih Toplic. Neko spomlad me je celo pokaral zaradi polomljenih klopi v parku. In Lukove kritike smo se vsi najbolj bali.

Primerilo se je, da sem se z njim pogovarjal na štiri oči, kot se temu reče, saj je našo upravo večkrat nepričakovano obiskal. Sedel sem v svoji pisarni, ko se odpro vrata in vstopi tov. Luka. „Pogledat sem prišel, kaj delate gozdarji,“ je rekel nam vedno dobrodošli gost. In potem sva se dolgo pogovarjala o ureditvi Baze 20. Svetoval mi je in povedal marsikatero zanimivost iz svojega življenja. Govoril je zelo zbrano in nisem pomislil, da je že krepko zakoračil v deveto desetletje.

Nam gozdarjem je zelo zaupal. Večkrat je rekel: „Gozdarji so strokovnjaki za to, oni že vedo, kako je treba z gozdom.“ Tudi takrat nas je podprl, ko smo razpravljali o razmejnitvi zaščitenih gozdov na ožje in širše področje.

Lahko rečem, da je bil pri nas kot doma. Vsi smo ga cenili in mnogo ljudi ga je osebno poznalo, ne samo zaradi prispevka k razvoju našega kraja.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. inž.

Spomini gozdarja Avgusta Bradača na partizanski Rog

V bolnišnicah je vladala taka čistoča, da so bili celo dr. Novak in drugi zdravniki, ki so bili vajeni delati v ljubljanskih bolnišnicah, z njo povsem zadovoljni. Zdravljenje pa je potekalo celo hitreje. K temu so pripomogle posebne okoliščine, med drugim svež gorski zrak v iglastih gozdovih, mir, trdno medsebojno tovarišstvo, ljubezen in topla skrb za paciente. Barake, zgrajene iz svežega jelovega in smrekovega lesa in pokrite s skodlami, so dišale po smoli.

Ob večjih bitkah, v katerih je sodelovalo več brigad, je kak dan prišlo v bolnišnico tudi več kot sto ranjencev. Za vse osebe so bili taki dnevi zelo naporni, saj ni bila majhna stvar za vsakega ranjenca oskrbeti dobro ležišče in mu nuditi zdravniško pomoč. Če je bilo to poleti, je bilo lažje vsaj z zakrivanjem sledov. Težje je bilo pozimi, ko je bil sneg. Da bi ne puščali sledov, so na prehodih z glavne poti na stranske steze polagali dolge lestve in jih večkrat prestavljali, da bi v travi in na zeliščih ne puščali sledov. Ponekod so v ta namen imeli podrti debela, po katerih so nosači ranjencev z uhojene poti prešli na skrite steze do bolnišnic. Taka hoja je bila seveda zelo naporna in nevarna. Lahko ranjene so si močni nosači oprtali kar na hrbet in jih prenesli v bolnico. Gustelj, ki so ga po zaupnih kurirjih večkrat poklicali na pomoč, je pomagal pri vsem tem delu z nasveti in s svojimi krepkimi rokami, kjer je bilo najbolj potrebno.

Še težavnejše je bilo spraviti na varno ranjence pozimi, ko je zapadlo dosti snega in se je poznala vsaka najmanjša človeška ali živalska sled. Dolgo so se ubadali z vprašanjem, kako bi skrivali sledove v takih razmerah. Na sestanku z zdravniki in političnim vodstvom je Gustelj, star voznik, predlagal, naj bi daleč okoli bolnic napravili več gazi, ki bi bile zmešane v neka-ko štreno. Do tam naj bi pripeljali ranjence, jim zavezali oči in jih odnesli v bolnišnico. Ko je bil zadnji ranjenec varno pod streho, je posebej za to delo določena skupina zbrisala sledi, tako da so šli po sledi najprej z vejami, preostale vidne sledi pa so zbrisali s tem, da so s siti sejali sneg in se sploh ni poznalo, da so tam hodile človeške noge. Zamisel je bila preizkušena v nemški ofenzivi, ko

Nemci niso odkrili nobene partizanske bolnišnice. Močno ogrožena je bila le bolnišnica Jelenbreg, ki so se ji Nemci približali na petdeset metrov. Straža se je umaknila, ranjenci pa so bili že v glavnem na varnem, ker so se umaknili v dobro zamaskirane bunkerje. Tudi bolnišnice, dobro zakrite, Nemci niso našli, ker do nje ni peljala nobena sled.

Prehrana v bolnišnicah je bila še kar dobra. Že jeseni so jih dobro založili z živežem in četudi bi zima trajala nenormalno dolgo, bi nekako shajali. Tudi divjadi je bilo takrat v gozdovih veliko. Gustelj je poskrbel, v dogovoru z zdravniki, da je bil jedilni list ranjencev bogatejši. Zlasti se je prilegel grizljaj srni- ne, kadar so bili z živežem bolj na tesnem. V sili si je moral, žal, pomagati z zankami, ki jih je nastavljal na stečinah, saj v bližini bolnišnic ni bilo dovoljeno streljati. Plena je bilo ponavadi dovolj. Kasneje, ko ni bilo več take nevarnosti, da bi sovražnik prišel v bližino, je večsih tudi kaj ustrelil. Kakor hitro pa so začeli zavezniki pošiljati dovolj živeža, je partizansko vodstvo lov na divjad prepovedalo. Vse, kar je bilo v zavezniških pošiljkah najboljšega, so dobile bolnišnice. Zavezniki so pošiljali tudi zdravila, precej pa so jih pošiljale tudi brigade, ki jim je bilo naročeno, naj pošlje-

jo v bolnišnice vse, kar je dišalo po saniteti.

Zaradi varnosti nobene bolnišnice niso postavili v bližini studenca. Vode pa so v bolnišnicah porabili veliko. Če bi jo potrebovali samo za kuho, bi jo že nekako nanesli. Toda morali so prati obveze, perilo, čistiti prostore in orodje in vode zlepa ni bilo dovolj. Zato so jo stregli v 500 do 600 literske kadi, v katere so speljali deževnico s streh po lesenih žlebovih, ki so jih morale imeti vse barake. Kadi je delal star partizan, domačin Franc Muren.

Leta 1944 je bil glavni ekonomat za bolnišnice v Starih žagah. Ta jih je redno oskrboval z vsem potrebnim materialom. Tudi perilo za vse bolnišnice so kasneje prali v Starih žagah. Ljudje v tej dolini so slutili, kaj se skriva v roških gozdovih, toda med njimi ni bilo izdajalca. Tod so vsi živeli s partizansko vojsko.

Gustelj se rad spominja življenja med ranjenci, zdravniki in bolničarkami v partizanskih bolnišnicah. Na tako vzdušje, ki mu je bila podlaga globoko tovarišstvo, ni naletel v nobeni bolnišnici ali zdravilišču po vojni. Res, da je videl mnogo modernega, česar v Rogu niso imeli. Bilo pa je tam več neomajnega prijateljstva in priskega tovarišstva med ranjenci

in zdravniki. Klicali so se po imenih, v začetku ilegalnih, kasneje pravih. Tudi bolničarke so ranjence klicale po imenih. Te so bedele ob ranjenčevem zglavju, dokler niso onemogle, saj delovnega urnika niso poznali ne one ne zdravniki. Tišina je zavladala v baraki, ko je ranjenec umiral, in zajokali so vsi zlasti, če je umiral petnajst, šestnajst let star mladenič. Mnogi so naročali pozdrave za mater, očeta ali drago dekle, partizanko v brigadi.

Ko so pokopavali mrtvega tovariša, so se ob grobu zbrali vsi, z zdravniki na čelu. Mrtvemu so položili v grob steklenico z njegovim imenom in rojstnimi podatki. Vsakemu je bil posvečen spominski nagovor.

Pozneje, ko so se počutili na Rogu že bolj varni, je bila izstreljena mrtvemu častna salva. Zdelo se je, da še drevesa jokajo, tako ganljivo so odmevali strelji med krošnjami stoletnih jelk in smrek.

Avgust Bradač je mnenja, da je o partizanskih bolnišnicah, o njenih graditeljih, o zdravnikih, o bolničarkah in vseh, ki so sodelovali v nečloveških naporih za rešitev ranjencev, vse premalo zapisanega. Premalo je zapisanega o ranjencih, ki so mnogo pretrpeli, a komaj za silo ozdraveli že hoteli nazaj v brigado, s svojo bojno enoto, čeprav bi opravičeno lahko ostali še tedne v bolnišnici. Ne da bi krivil poprek današnje bolnike, toda nekaj med njimi je namišljenih, ki spodjedajo temelje, za katere so dali življenje mnogi partizanski borci.

TONE VIRANT

Jože Zupančič, logar in prvi delovodja žage v Soteski po drugi svetovni vojni. (Fotografijo prispeval Tone Virant)

DOLENJSKI GOZDAR

Ne pozabimo: brez dobrega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja!

Ciril Longar, Anton Škufa in Jože Hočevar pri spomladanskem pogozdovanju v oddelku 6 d v gospodarski enoti Soteska. (Foto: Viktor Turk).

Delavci DSSS smo pogozdovali

Delavci DSSS smo se odločili, da pomagamo izpolniti načrt pogozdovanja TOK Gozdarstvo Novo mesto. Tako se nas je 32 članov skupnosti 16. aprila ob 7. uri zjutraj zbralo pri upravni stavbi, od koder smo se s kombiji in osebnimi avtomobili odpeljali na kraj pogozdovanj v Stopiško gmajno. Razporedili smo se v dve skupini in začeli z delom. Ob pol enajstih so nam člani TOK Gozdarstvo Novo mesto pripravili sendviče in pijačo, da smo se malo okrepčali in lažje nadaljevali z delom. Ob 14. uri, po končanem delu, smo vsi utrujeni posedli ob dobri malici.

Srečo smo imeli, da je bilo tega dne vreme primerno. Posadili smo okrog 4200 sadik. Škoda je samo, da se dela ni udeležilo več članov skupnosti, saj bi ob večji udeležbi lahko posadili vse pripravljene sadike.

VIDA BAN

Hortikulturni krožek

Okrog šole imamo lep okrasni vrt. Zanj skrbi hortikulturni krožek, čigar mentorica je tov. Uhanova. Sestajamo se vsak četrtek. Predsednica je Zvonka Gerdenc. H krožku radi hodimo, ker si izpopolnjujemo znanje o cveticah in vrtnih delih.

Gojimo lončnice, ki v toplih poletnih mesecih krasijo naša šolska okna.

Šolski vrt je zasejan z okrasnim grmičevjem in drevjem. Grmičke spomladi čistimo, obrezujemo in spoznavamo njihova imena. Imamo še gredice, zasajene z okrasnimi trajnicami in enoletnimi cveticami.

Pozimi smo rezali šopke – ikebane iz suhega cvetja in trav. Za 8. marec smo razstavili naša dela (makrameje in ikebane). Redno beremo revijo Moj mali svet, kjer najdemo veliko dobrih nasvetov. Prebiramo tudi drugo literaturo in tako izpopolnjujemo svoje znanje o poznavanju in gojenju rastlin.

MOJCA DERČAR, 2. b.
OŠ Bršljin

USTREŽLJIVOST

Pred približno tremi meseci nas je obiskal občinski inšpektor za delo. Dobro me je „vrtil“ in vzel v precep zaradi neke prijave s področja delovnega razmerja. Na koncu zaslišanja je v pisarni naše Pavle diktiral še zapisnik. Vsi smo bili zelo resni. V sosednji sobi pa je pri napol priprtih vratih obratna knjigovodkinja Mile-

na nekaj računala na svojem digitrončku in se delala, kot da jo vsa zadeva niti malo ne zanima. Na koncu zapisnika je inšpektor želel prikazati še potne stroške.

„Koliko kilometrov je do Novega mesta?“ je vprašal.

„Trideset v obe smeri.“

„Torej, tridesetkrat osem celih trideset...“ je rekel in vzel v roke svinčnik, da bi izračunal. Strojepiska pa je istočasno potegnila k sebi staro računsko ropotalo na mizi. Že isto sekundo se je zaslišalo iz sosednje sobe:

„Dvesto devetinstirideset novih din.“

„Hvala Milena, hvala,“ sem rekel. „Torej le prisluškuješ!“

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. inž.

Dijaki prvega letnika gozdarske šole iz Postojne so pogozdovali v 210 oddelku na Podgrajski gmajni (Foto M. Bajt, april 1983).

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca, Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. – Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.